

בעזרת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת קודש

פרשת וישב

תשפ"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשפ"ה לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזרת

שבת קודש פרשת וישב – חנוכה

מברכים טבת תשפ"ב לפ"ק

ליל שבת קודש

וזה הדרך של עבודת השי"ת מתוך שמחה ואכילה ושתייה, הוא הדרך שגילה אא"ז הבעש"ט צוק"ל.

וואא"ז צוק"ל אמר בחינה זאת כמה פעמים אצל שלחנו הטהור בבית המדרש. ופעם אמר הדברים אלי במיוחד, שאין דרכו של אא"ז הבעש"ט צוק"ל, לעבוד את השי"ת מתוך תעניתים וסיגופים, אלא מתוך אכילה ושתייה, ובפרט בדורינו, שעל ידי תעניתים וסיגופים, אין פועלים זיכרון, אלא מקרעים את הגוף.

ובזה פירש, וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו, ארי בר חכים הוא ליה, שיעקב לימד ליוסף הצדיק דרך זה של עבודת ה' מתוך שמחה, ויוסף הוא היחידי מבין השבטים, שהלך בדרכו של אביו יעקב אבינו, לעבוד את ה' מתוך אכילה ושתייה.

אופן ב. איתא בספ"ק קדושת לוי

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים. פירש"י בן זקנים, שנולד לו לעת זקנתו ואונקלוס תרגם בר חכים הוא ליה כל מה שלמד משם ועבר מסר לו.

אא"ז צוק"ל אמר כמה פעמים ברבים אצל שלחנו הטהור, שזכה לכון בענין זה לספ"ק שפת אמת (עי' חנוכה תרל"ה, ליל ז'). שיש שתי בחינות, הלל והודאה, ובחינת הלל היא גבוה יותר מבחינת הודאה. והן שתי דרכים בעבודת השי"ת, דרכם של השבטים היה לעבוד השי"ת מתוך תעניתים וסיגופים, בסברם שעל ידי זה מזככים החומר.

אבל יוסף הצדיק הלך בדרך עבודת ה' מתוך שמחה, שיש לאכול די סיפוקו, ולשתות די סיפוקו. וכן מצינו כשירדו השבטים למצרים בפעם השני, הזמינם יוסף הצדיק לאכול עמו.

(עשר קדושות, חנוכה, קדושה שלישית) וז"ל"ק, מה שהקשו הפוסקים (בית יוסף סי' תר"ע) למה שמונת ימי חנוכה, הלא הנס דמנורה לא היה רק שבעה ימים. נראה, כי יום ראשון קבעו הלל על הנס בעצמו, שהצילנו מידי היונים ומסר גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים כו', ושבעה ימים אחרים ההלל על הנס דמנורה.

דמצוה דיום ראשון הוא לזכרון הצלת נפשות והתגברות דבית מלכות בית חשמונאי, ולא מצאו אלא פך של שמן להדליק יום אחד ונעשה בו נס, וקבעו בהלל והודאה כלומר עבור שני דברים, עבור הנס דהצלה ועבור הנס דמנורה כנ"ל, דהלל יום ראשון עבור הצלה, והלל דשבעה ימים אחרים עבור הנס דמנורה, עכ"ל"ק.

והשבח להקב"ה על נצחון המלחמה כלול בהדלקת נרות, כי הנרות נקבעו להודות ולהלל (נוסח על הנסים). ויש לומר שהודאה הוא על מפלת היונים, והלל, הוא על הצלת ישראל.

אמנם צריכים להבין הקשר של הנרות אל

ענין נצחון המלחמה. ונ"ל בעז"ה דהנה בהפטרת שבת חנוכה, קוראים פסוק בזכריה (ד' ב') ויאמר אלי מה אתה ראה ויאמר ראיתי והנה מנורת זהב כלה וגלה על ראשה ושבעה נרתיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה.

ואיתא בספה"ק דרשות חתם סופר (דרוש י"ז, תקצ"ד) דברים נפלאים וז"ל"ק, נלע"ד אף על פי שכבר כמה פעמים הוציאונו [את היונים] מסביבות ירושלים, לא האמינו שיהיה זה גאולה גמורה ממלכות יון, כי מקובל היה בידם מנבואתו של זכריה, שיהיה הגאולה על ידי נס המנורה, כאשר ראה זכריה בנבואתו.

וכל זמן שלא אירע נס במנורה, ואפילו הכהנים רדפו היונים וגרשום מירושלים, מכל מקום ידעו שעדיין ידם מושלת עליהם ויחזרו עליהם בחרב וחנוית ועם רב, ועל כן היהודים הטמונים בהרים וחורים שברחו לא חזרו למקומם.

אך ביום כ"ד כסלו היה ניצוח אחר, והדליקו המנורה לערב בליל כ"ה, ולמחרת מצאו הנס, אז ידעו שלא יהיה

שמדליקין ביום ראשון, כיון שמצות יום ראשון מחמת הצלת נפשות ולא מחמת נס דמנורה, אם כן למה קבעו ביום ראשון להדליק נר.

נראה הטעם, כיון שהנס היה בנרות דמנורה, ראו שזכות המנורה גרם הצלה ומצות המנורה הגין עליהם [וכעין שהבאנו לעיל בשם החתם סופר], לכן עשאוּם לזכר והדליקו ביום הראשון נר אחד, שהראיה שעל ידי זכות המנורה נעשה הנס דהצלת נפשות.

וגם שהנס על ידי מלכות בית חשמונאי הכהנים ונשיאי הלוי אהרן, וקרבתו של חנוכת המזבח - נרות, כמבואר במדרש פרשת בהעלותך (במדב"ר ט"ז ג), גלל כן הדליקו ביום הראשון, לא על הנס דמנורה, כי אם על הצלת נפשות שהיה על ידי בני אהרן.

ונראה הטעם שהיו נרות דבית המקדש יותר רצויים לפני השם יתברך שבהם נעשה נס ובזכות מנורה נעשה ההצלה, שבנרות יש תמיד קדושה אפילו בחוץ, כגון נר של שבת ונר של בית הכנסת, מה שאין כן בשאר קרבנות.

להיונים תקומה לפנייהם, ורדפום רודף מלא.

והמלחמה לא שבתה עדיין עד שהוציאוּם מכל ארץ ישראל, ועוד רדפום למדינת יון והורידו כבודם לארץ, ומכל מקום כל ישראל נקבצו ובאו יחד, וחנו בבתייהם ובעריהם, כי ידוע עכשיו היא הגאולה שלימה ממלכות יון.

ולכך נקרא חנוכה, חנ"ו כ"ה לא נח"ו כ"ה, כי לא נחו ולא שבתו ולא שקטו עדיין ממלחמה, אך חנו ישראל לדגליהם, רצוני לומר בבתייהם ובעריהם, ולא פחדו עוד שיחזרו היונים וירימו ראש, כי האמינו בנבואת זכריה, עכל"ק.

ונמצא דשפיר הוי קביעות יום ראשון של הדלקת נרות, זכר לנס ניצוח מלחמה, כי מנבואת זכריה ידעו שזהו סימן מובהק לבני ישראל, שהנצחון נגד היונים היא נצחון שלימה, והבן.

בהמשך דבריו עומד הקדושת לוי על הערה זאת, דמדוע קבעו להדליק נרות ביום ראשון, שהוא זכר ניצוח מלחמה וזל"ק, ומה

[יש כאן שני חידושים, א) שבעצם יש קדושה כעין קדושת המנורה, בנרות שבת ונרות בית הכנסת, ב) שהגם שבדרך כלל רק מה שבפנים בבית המקדש הוא קדוש, כאן נתחדש שנרות הללו שהם בחוץ יש להם קדושה].

לכן כיון שבנרות אנו עובדים אותו תמיד אפילו בזמן שבית המקדש חרב, היא רצויה לפני הקדוש ברוך הוא מכל עבודתו. שכשבטלו מלכות יון הרשעה עבודת בית אלקינו, בזו הזמן עשו ישראל בודאי מצוה בנרות, כגון בנר שבת ובנר התפלה [גדר נרות בית המדרש הם 'נר תפלה'], ועלו אלו נרות של שבת ושל בית הכנסת למעלה לפני הבורא ברוך הוא, ובהתעורר זה המצוה נעשה לישראל תשועה.

והרי זה דומה על דרך משל, כל זמן שהבן אינו רואה את אביו אין לו כל כך געגועים עליו, וכיון שהוא בא לחצר ורואה את אביו דרך החלונות ואין מניחין אותו לכנוס לפנים אצל אביו, יש לו געגועים על האב ויש להאב געגועים על הבן, כיון שרואין זה את זה ואין מניחין אותו לחדר לכנוס לפנים אצל אביו.

כך כיון שנכנסו היוונים להיכל, היו כל הקרבנות ועבודות בטלין [וכבר לא היה קרבן תודה ושאר קרבנות לכפר על עונות], אך נרות המנורה, כיון שהיה נרות של שבת ושל בית הכנסת שהם עבודת חוץ, ועלה לפני הקדוש ברוך הוא ולפני כסא כבודו, ולא הניחו הרשעים להדליק הנרות שהיא עבודת הקודש פנימה, גלל כן נכמרו רחמים למעלה על זאת העבודה של הנרות. לכן נעשה הנס בנרות ולא בשאר עבודות.

ואף על פי שגזרו על שבת, ומסתמא גזרו על נר שבת, אף על פי כן בודאי עשו בצנעא, כי שמרו שבת בצנעא. לכן כיון שבהתעוררות נרות נעשה תשועה לישראל, לכן נעשה בה נס.

ואפשר זה כוונת המדרש פרשת בהעלותך מובא ברמב"ן פרשת בהעלותך (כמדבר ח' ב'), לך אמור לאהרן לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הם נוהגין, אבל הנרות לעולם, עד כאן לשון המדרש.

והקשה הרמב"ן, הלא הנרות בטילין מזמן שחרב בית המקדש בעוונותינו

הרבים. ולפי דעתי יתכן שיש מצוה בנרות של שבת ונר של בית הכנסת, שיש קדושה בהדלקתו, דאסור להדליק מהן, כמו שמבואר.

והנה הרמב"ן כתב שרומז לנר חנוכה. והנה בימי משה רבינו ע"ה עדיין לא היה, רק כפי דעתו של הרמב"ן דעתו הקדוש שכל התורה מרומז לדורות, וכן פירש בששת ימי בראשית (בראשית ב' ג'), וכן פירש במעשה אבות (בראשית י"ב ו' ועוד), עיין שם דעתו הקדושה.

ולפי דברינו יתכן, שזה שאמר המדרש נרות לעולם, קאי על נרות בית הכנסת ונר שבת שהיה בימי משה רבינו ע"ה שהם לעולם.

ולפי מה שכתבתי, אלו המצות דנר שבת ובית הכנסת גורמין להנס דמנורה, ודעת הרמב"ן הקדושה ודעתי הקלושה נוטין לדבר אחד, שלכך היה רצויה מצות המנורה מכל העבודות, שנוהגת אפילו בזמן שבת המקדש חרב, לכך בזכות המנורה נעשה הצלה ובה נעשה הנס, עכ"ל.

ודברי קדשו נפלאים מאד, שסיבת הנס

חנוכה, היה מפאת זה שבני ישראל הדליקו נרות שבת ונרות בית הכנסת גם באותו זמן, אשר באמת שניהם אלו כוללים כל היהדות, בית הכנסת ושבת ועל ידי זה נכמרו רחמי השי"ת על נרות בית המקדש, ועשה בהם נס. ונמצא שיש כאן שזירה של נרות חנוכה, נרות שבת ונרות בית הכנסת.

ולפי זה, בכל פעם שאשה כשרה מדלקת נרות שבת, או נרות בית הכנסת אשר היו נחוצים ביותר בימים ההם שלא היה עדיין עלעקטיר, והיו צריכם לנרות בית הכנסת להאיר להמתפללים, יש בזה התנוצצות הכח של ניצוח מלחמה, ונרות בית המקדש, והנצחיות של בני ישראל.

ובזה יש להבין המנהג שהאיש מכין הנרות שבת (מגן אברהם סי' רס"ג ס"ק ז'), ויש נוהגים שגם מסיר השעוה מהמנורה, ומכניס הנרות ומהבהב הפתילות כדי שיהיו נוחות להדליק.

כי בבית המקדש היה הטבת הנרות והדלקתם, והרמב"ם (הלכות תמידין ומוספין פ"ו ה"י) סבירא ליה שעיקר מצות המנורה היא הטבת הנרות ולא הדלקת הנרות.

מלאכים שמלויים האדם לביתו בליל שבת קודש, נשארים שם לראות עם הכל כדת, וכאשר נכבים הנרות, עולים המלאכים בהעשן שבהנרות.

ופעם ביקרתי בביתו של הרב אברהם קרויס ז"ל, והיו שם שתי שלחנות, שלחן רגילה, ושלחן שני שהיתה פרוסה עליו מפה של שבת, ועליו שתי לייכטערס, והחלה דעקיל. שאלתי אותו, הלא היום הוא יום ב' בשבוע ולא שבת.

השיב לי בתמיה, 'איהר ווייסט נישט'?!
ביי אונז אינדערהיים זענען אלעמאל געווען צוויי טישן, א געווענדיכע טיש, און א שבת טיש'.

ומה היה על השבת טיש, לא היה אפשר לשים חלה, כי החלה היתה מתקשה עד שבת. אלא היו שם הנרות של שבת ערוכים ומוכנים להדלקה, כי הנרות של שבת מראים על הנצחיות של בני ישראל

וכן כשמדליקים בבית המדרש נר נשמה בעד צדיקים, ושואלים איזה יארצייטן יש היום, ומדליקים נרות, אין זה דבר פשוט.

וכיון שנרות שבת יש בהן קדושה מעין קדושת בית המקדש, כיון שבנרות בית המקדש, עיקר המצוה היא ההטבה, גם בנרות שבת האיש עושה הטבת הנרות, והאשה מדלקת, כיון שהסיבה של נס חנוכה, והחזרת נרות בת המקדש למקומה, היתה נרות שבת ונרות בית המדרש, ראוי להתנהג בנרות שבת כמו נרות בית המקדש, ובכן להחשיב הטבה מעיקר המצוה.

הרי למדנו רב יקר ערכם של נרות בית המדרש ונרות שבת.

ודכירנא, שמדי שנה בשנה ביום שמחת תורה, כשהיו עושים מי שברך בעד אלו שנדבו בעד הכולל, היה הרב אברהם באדענשטיין ז"ל מנדב נרות בית המדרש לכל השנה. ובשעתו לא הבנתי, מדוע הוא כרוך כל כך אחרי נרות בית המדרש.

אבל לדרכנו יובן היטב, שיש בנרות הללו התנוצצות של כח הנצחון של בני ישראל ונרות חנוכה.

ובכן צריכים להעריך נרות שבת ונרות בית הכנסת. ואיתא בספרים, ששני

להנר כח של הרשע, והנר מתנהג כמו שהתנהג הרשע עצמו. ראה עד היכן מגיע כחן של נרות, ומדה טובה מרובה.

הנה, יש עוד קטע נורא בספה"ק

דרשות חתם סופר וזל"ק, וכשם שהקב"ה הבטיח אותנו שאפילו אינם עושים רצונו לא מאסתיים ולא געלתים, כך אנחנו קבלנו עלינו ואהבת וגו' בכלל לבבך ובכל נפשך (דברים ו' ה') אפילו הוא נוטל את נפשך (ברכות נד.), אפילו הקב"ה אינו עומד לנו בעת צר, מכל מקום אנחנו עם וצאן מרעיתו לא נעזוב תורתו ומצותיו.

ואמנם לא נתאמת זה ממנו אלא בימי היונים, שלא בקשו אלא להעבירנו על דת, וסבלנו צרות רבות ורעות שנים רבות, ולא עזרנו ה' ולא הראה לנו ניסיו, והכל קבלנו ולא הרהרנו, עד שבלסוף ריחם ה', ונתאמת הוא יתברך הבטחנו לנו.

על כן נכון שמוזוה המרמז על שמירת הטבחתו לנו, זה יהיה בימין, ונר חנוכה המורה על אמיתותינו לו יתברך, יהיה בשמאל הפתח, עכל"ק.

דהנה איתא בזהר הק' (ח"ג קפג.) שגר דומה לאדם, שאדם יש לו גוף שהוא הפתילה, והנשמה שחופף על ראשו הוא בבחינת הלהב של הנר.

ובכן כשמדליקים נרות דרך משל בעד נשמת הרה"ק מבארדיטשוב זצוק"ל, או בעד הרה"ק בעל באר מים חיים זצוק"ל, שיומא דהילולא שלו הוא למחר, אוב בעד הרה"ק בעל תפארת שלמה זצוק"ל, חושבים שמדליקים נרות בשביל הצדיק.

אבל האמת אינו כן, שהרי אין הצדיק צריך להנר שלנו, אלא שמתנוצץ בקרב הנר הכח של ניצוח והכח של נרות בית המקדש, שהיה בקרב הצדיק, וזה חוזר ונכנס בקרב האדם המדליקו.

וכן להיפוך, שראיתי בספר אחד, שפעם הדליק אחד נר בעד נשמת אדם שלא היה כל כך יהודי יפה, ולא הניח שימושא רבא תפילין, אלא היה איש גרוע. וניזוק המדליק על ידי הנר, ולא הבין מה זה זה (עי' קיצושו"ע עם סיפורים חסידיים, סי' כ"ו הע' י"א). כי כמו שאם מדליקים נר בעד צדיק, יש להנר כח גדול. כך כשמדליקים נר בעד רשע, יש

וכמו כן בימים האחרונים עבר עלינו מעין זה. שבשבועות האחרונות משמחת תורה ועד הנה, נרצחו כל כך מאות נפשות מישראל בארץ ישראל, ויש כל כך הרבה חורבנות וכל כך קרבנות, ואין רואים לא נסים ולא נפלאות ולא השגחה פרטית.

ואפילו הכי לא נעזוב את הקב"ה, כי כמו שהקב"ה הבטיח אותנו שלא יעזוב אותנו, כך אנחנו הבטחנו להקב"ה שנמסור נפשו ונעבדו בכל אופן, גם כשאינן נראה אהבתו אלינו, וכמו המעשה של הרה"ק מבלאזוב זצוק"ל במלחמת העולם השניה שבירך שהחיינו על הדלקת נר חנוכה בתוך הלאגער, הגם שהיה יכול להקשות איה הנסים של הקב"ה (עי' כל הסיפור באריכות, אמירה נעימה וישלח דהאי שתא, סע"ג).

וזהו ההוראה של נרות חנוכה, שגם עם ח"ו הכל שנראה שהכל מתנהג מצד שמאל, שיש צרות רעות רבות ונאמנות, לא נעזוב את אמונתנו לה'.

ובזה יש להבין מה שאמרו חז"ל (שבת כא:) לשנה אחרת קבעו בהלל והודאה, כי

הכוונה בזה, שאין חילוק מה שראינו בשנה אחרת, וגם אם בשנה אחרת לא ראינו כי אם צרות רבות ורעות, לא ראינו מאומה ולא הראה לנו הקב"ה אהבתו עלינו, וכמו בשנים האחרונות בארץ ישראל, שנרצחו ונסתלקו כל כך הרבה נפשות, וכמו שהיה במירון מלפני שנתיים, אצל התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי, שנסתלקו כל כך הרבה מבני ישראל, במקום של רבן שמעון בר יוחאי, אשר בשנים קדמוניות היו מכניסים שם חולים, והיו יוצאים בריאים ושלמים.

ואפילו הכי לשנה אחרת קבעו בהלל והודאה, כי אפילו הכי לא נזו מאמונתנו. וזהו הוראת נר חנוכה ונר בית הכנסת ונר שבת, שכולם מורים על הנצחיות של בני ישראל, שלא נעזוב אמונתנו ולא נעזוב האני מאמין, אלא נתחזק באמונה, ונאמר ה' אחד.

ובזה יש לרמז במקרא קודש, וישראל, היינו נרות שבת, כמו שמצינו שיעקב תיקן תחום שבת (ב"ר ע"ט ו'), אהב את יוסף, היינו נרות חנוכה, שהוא התפשטות ובית יוסף להבה (עובדיה א'

מודים ומשבחים להקב"ה, בבחינת לשנה אחרת קבעו בהלל והודאה.

ובני ישראל סובלים הגלות הקשה, עד שיכמרו רחמי השי"ת ונזכה לרחמים רבים, אשר רחמים רבים היינו תחיית המתים, ונזכה להגואל אמת, ואז נזכה להבין כל פרט ופרט ממה שקרה לבני ישראל בגלות הקשה.

וזהו ההוראה של נרות חנוכה, אשר יש כל כך הרבה עובדות איך שמסרו נפשם להדליק נרות חנוכה. ויש מעשה של אשה צדקנית, שהיתה עובדת בה' עראפלאנען' בהלאגער, ובמסירות נפשם, היתה מקבצת מעט שמן מידי יום ביום, שתוכל להדליק נרות חנוכה. וכך מסרה נפשה ושמה נפשה בכפה, שתוכל להדליק נרות חנוכה.

וכן כי היה מעשה, בעיר שלא הניחו להדליק שום נר, כדי שלא יראו האויבים בה' עראפלאנען' שלהם בית מאירה, פן יורקו עליו 'באמבע'. והיה יהודי שאפילו הכי מסר נפשו, והדליק נר בחלונו, תיכף רצו החילים לביתו, אמנם כשהגיעו שם לא ראו שום נר, ובדרך נס

י"ח, מכל בניו כי בן זקנים הוא לו, מורה על נרות בית הכנסת, זקן זה שקנה חכמה (קידושין לב:) ועשה לו כתנת פסים, כי זהו יהודי, והבן.

והגם שהוא קשה, נכנסים לבית המדרש, אל ה'אלטע צוריסענע' משניות וה'אלטע צוריסענע' גמרא, אפילו הכי לומדים עוד משנה ועוד משנה, עוד גמרא ועוד גמרא.

ומידי פעם בפעם מתמרמרים על אריכות הגלות. וכי אפשר לצייר, אילו היה יעקב אבינו אומר לבניו, שבשנת תשפ"ד עדיין נהיה בגלות, בודאי היו כולם נופלים מושכבים על הקרקע, אילו היו ידועים שעדיין נהיה בגלות בשנת תשפ"ד.

ואפילו הכי אנחנו בני ישראל סובלים הגלות, והגם שאין רואים אהבתו של השי"ת, ויש כל כך חורבנות וכל כך קרבנות, אפילו הכי לא נעזוב אמונתנו, אלא לשנה אחרת קבעו להלל והודאה, הגם שיש מקום להקשות, הלל והודאה על מה, איזה נס ופלא עשה לנו הקב"ה שנהלל ונודה לו, אפילו הכי בני ישראל

למעלה מן הטבע, נעלמה הנר מעיניהם. להדליק נרות שבת, וכשמדליקים ונרות
 הרי רואים שני הקצוות שיש בנרות, הרי בית הכנסת, יש הארה של ניצוח המלחה
 נרות חנוכה, אינם נרות פשוטים. והנצחיות של בני ישראל בכל הדורות.
 וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא
 ויציא לנו, כשנשים ואנשים נגשים לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

קידושא רבא

לכבוד לידת הבת אצל הרב יעקב אהרן נח אויש שליט"א, חדב"ן

היה בעל מוסר, שהיה 'גרויסע ערליכע יוד' וצדיק יסוד עולם, ושמו הגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל, והיה אומר שיחות מוסר ומקרב בני ישראל 'אויף זייער א צוגעלאזנענס אופן'.

והדפיסו מדרשותיו בספר שיחות מוסר. ולאחרונה יצא לאור במהדורה חדשה בכמה הוספות חשובות.

איתא בספר שיחות מוסר וז"ל, מאי חנוכה (על איזה נס קבעוה - רש"י), שכשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית

חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, ונעשה נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה.

ומשמע מבריייתא זו שההלל וההודאה נקבעו משום נס פך השמן, ויש להתבונן בדבר הרי באותו זמן עמדה כנסת ישראל בסכנת כליון רח"ל, וכמו שמזכירים בעל הניסים, כשעמדה

מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך, ולהעבירם מחוקי רצונך, ונעשו להם ניסים גדולים מסרת גבורים ביד חלשים וכו'.

ולכאורה הדעת נותנת שעיקר הקביעות של חנוכה תהיה משום הצלה זו, וכי ידחה נס פך השמן שתכליתו הדלקת המנורה בטרהה לנס ההצלה שהיה בו תשועה גדולה לעם ישראל וקיום כל התורה לדורי דורות וכו'.

יש נס שכל תכליתו היא הארת פנים. ונקדים לזה משל במשפחה אחת אבד יהלום יקר ערך, אשר היה ירושה להם מדור דור, וכל בני המשפחה נצטערו צער גדול מאוד וטרחו בכל כוחם לחפשו [ובדקו אחריו כמו שבודקים אחר חמץ בבדיקת חמץ].

לאחרי יגיעה וחיפוש, נמצא היהלום על ידי אחד הילדים, עמד אביו ונשקו על ראשו. שמחת המשפחה כולה היתה רבה מאוד, ובכללם שמח גם הילד מוצא האבידה, אך מלבד שותפתו בשמחה

אצלו, הוא דוקא בנתינת המותרות, וכל כמה שהצורך קטן יותר, כך גדולה היא האהבה שהוא אהוב אצל אביו.

וכן הוא בנס חנוכה, נס נצחון מלחמה, שנמסרו הגיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים [שכמה מבני חשמואנים הרגו אלפי יונים], היה בבחינת ההכרחיות, על ידו היתה תקומה לכנסת ישראל ונתקיימה ההטבחה כי לא תשכח מפי זרעו (דברים ל"א כ"א), אך בזאת לא היתה ניכרת כל כך אהבת הקב"ה לישראל.

ורק על ידי נס פך השמן שלא נעשה אלא כדי שיזכו להוסיף מעט בקיום המצוה, נס שהוא בחינת מותרות, לעומת הנסים שנעשו להצלתם, הוא היה הארת פנים הפנים המיוחדת שזכו בה ישראל מאת הקב"ה, והוא גילוי על אהבת הקב"ה אותם.

ועל הארת פנים זו שזכו בה כלל ישראל, נצחון בהארת פנים, קבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל, עכ"ל, והדברים נפלאים.

נמצא שכשמצאו הפך אחד של שמן

הכללית היתה לו שמחה פרטית שמחת הנשיקה שקבל מאביו וכו'.

ועל פי מהלך זו שפעמים כל תכלית הנס הוא גילוי הארת פנים 'נשיקה' מהקב"ה נבין חשיבותו של נס פך שמן, ואת הטעם לכך שהקביעות של ימי חנוכה היא על נס זה, אף שלכאורה אין להשוותו להצלת כלל ישראל. כי אדרבה, בנס זה שאינו אלא בכדי שיזכו להדלקת המנורה בטהרה, היה גילוי מיוחד של אהבת הקב"ה לעמו, כל כולו 'נשיקה' חיבה יתירה לעם ישראל.

ואנו רואים ביחס האב לבניו, שעיקר אהבתו להם, ניכרת בסיפוק הצרכים שאינם מוכרחים להם, 'מותרות', כי בן שאינו הולך בדרך הישר ואינו רצוי אצל אביו, אין האב דואג אלא לצרכיו ההכרחיים, לא כן בן אשר הוא מחמד עיני אביו, הרי הוא מעניק לו כל מבוקשו.

והנה כשנתבונן בדבר, נראה כי אף שלתועלת הבן הרי סיפוק צרכיו ההכרחיים חשוב יותר מהענקת המותרות, מכל מקום ההוכחה לחשיבותו של הבן בעיני אביו וחיין ערכו

טהור, היה זה כמו הנשיקה שקיבל הילד על ראשו מאביו, שהרגיש בזה האהבה והחיבה יתירה שיש לאבי ואליו.

שהנשיקות מורים על גודל אהבתו של הקב"ה לכנסת ישראל, ולדרכנו זה מתגלה בנרות חנוכה.

ואיתא בספה"ק דרשות חתם סופר, שנס המנורה היה הוראה על ניצוח המלחמה, והיה בה הנצחיות של בני ישראל, וזה הנס היה אות שהנצחון נגד היונים היא נצחון המשכית, שלא תתבטל עוד. אבל מהו השייכות של נצחון המלחמה לנס המנורה.

ובזה יש להבין עובדא ידוע. דהנה מקדמת דנא היה המנהג שהאבות והבנים היו מגיעים לבית המדרש בערב שבת קודש במוקדם - ולואי שהיה מנהג זה נמשכת גם בזמנינו - והיו הבנים אומרים שיר השירים לפני אביהם, והאבות היו מקשיבים.

ולדברי השיחות מוסר מובן היטב, שנס השמן הוא אות שנס נצחון המלחמה, לא היתה רק נס הכרחית בעד קיום בני ישראל, אלא גם נס ניצוח מלחמה היתה מתוך חיבה יתירה של הקב"ה לבני ישראל, והבן.

וידוע שהרה"ק בעל תפארת שלמה זצוק"ל היה לו קול נעים מאד. ופעם כשהיה ילד, אמר שיר השירים לפני אביו בבית המדרש, ונכנס היהודי הקדוש מפרשיסחא זצוק"ל, ושמע איך שהילד הקדוש אומר שיר השירים עם כל כך טהרה וכל כך נשמה. נגש אל הילד, ונשקו על מצחו במקום שהיה עתיד להניח תפילין של ראש.

ובכן כל נר מנרות חנוכה שאנחנו מדליקים, הרי זה בבחינת נשיקה מהקב"ה, שהקב"ה מנשק אותנו ומגלה אהבתו אלינו בכח נרות חנוכה.

ואמר התפארת שלמה, שנשאר עמו הרגשת אותה נשיקה עד שהניח תפילין במקום של הנשיקה. ואז ידע שהרגשת הנשיקה של היהודי הקדוש, היא בבחינת תפילין.

וזהו הבחינה שנאמר בשיר השירים (שה"ש א' ב'), ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין, ומבואר שם ברש"י,

תריק על שבעה קני המנורה להשפיע טובך לבריותיך, זחינו נס שמו, אשר הנס חנוכה ותפילין הם שתיהן בבחינת נשיקה מהקב"ה.

ונ"ל בעז"ה לרמז בפסוק (בראשית מ"א מ') אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי, אתה תהיה על ביתי, שמרמז על מזוזה בימין, ועל פיך ישק כל עמי, חיינו יוסף הצדיק, אשר אורו של יוסף הוא האור של חנוכה, ועל פיך ישק כל עמי, שנרות חנוכה הם הנשיקה של אהבה שהקב"ה מנשק את בני ישראל. ועלינו להמשיך נשיקה זאת לכל השנה כולה, ברמה גבוה יותר.

והנה הרמב"ם (הלכות חנוכה פ"ד הי"ב) כתב, מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד. ולא כתב לשון זה אצל שום מצוה אחרת, כי הלשון חביבות אינו רק נצחון לא רק אהבה, אלא הוא נשיקה.

וכיון חנוכה הוא הנשיקה של הקב"ה, ובכן הקב"ה מנשק גם הפחות בישראל כשמדליק נרות חנוכה. ואם כן ח"ו לומר, דיבור קשה על שום אחד מישראל, שהרי הקב"ה מנשק אותנו, ודו"ק היטב.

ולפי זה אפשר לומר, דכשם שנרות חנוכה הם נשיקה מהקב"ה, כך כשמניחים תפילין בכל יום במקום שנשמתו של אדם שורה על ראשו (עי' קב הישר פרק ס"ח), הרי זה בבחינת נשיקה של הקב"ה, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות 1.) שבתפילין דמרי עלמא כתיב, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.

ובזה יש להבין מה שאומרים בשעת הנחת תפילין, ומחכמתך א"ל עליון תאציל עלי, ומבינתך תבינני, ובחסדך תגדיל עלי, ובגבורתך תצמית אויבי וקמי, ושמן הטוב תריק על שבעה קני המנורה, להשפיע טובך לבריותיך. ולכאורה קשה, מהו הקשר של שבעה קני המנורה למצות תפילין.

אמנם לדרכנו יובן היטב, דכשם שנס דנרות חנוכה היא בבחינת נשיקה מהקב"ה, כך התפילין של ראש שמניחים בכל יום, הם נשיקה מהקב"ה שהקב"ה מנשק בני ישראל בראשם בכל יום.

וזה שאומרים ובגבורתך תצמית אויבי, חיינו נס נצחון מלחמה, ושמן הטוב

ומענין אמירת שיר השירים, אמר לי פעם אא"ז זצוק"ל אמר למעלה בביתו נאוה קודש, שלפעמים אין לו כח ובכח אינו יכול לומר שיר השירים עד לאחר הסעודה, והמשיך ואמר לי 'אתה תיזהר לומר שיר השירים לפני הודו בערב שבת קודש'.

ואמרו חז"ל (ידים פ"ג מ"ד) כל השירים קודש, ושיר השירים קודש הקדשים.

והחשוב הרב יעקב אהרן נח שליט"א, אשר הרב יעקב אהרן הוא בבחינת נשיקה בשבילי.

והוא הקים ביתו על אדני התורה ויראת שמים וחסידות, ו'איידלקייט', ונזהר חס ושלוש לומר דיבור רע על אדם אחר, וח"ו לא דיבור של לשון הרע, אלא הולך לבית המדרש, לעסוק בתורה ויראת שמים.

וזה בכח המחנות הרב יצחק אויש שליט"א, שממש נוגע לנפשו שיגדלו בניו ויוצאי חלציו בתורה ויראת שמים.

וקראו שם הבת שרה מלכה. ואיתא במדרש (ב"ר נ"ח ג') רבי עקיבא היה יושב ודורש והצבור מתנמנם, בקש לעוררן, אמר מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה, אלא תבא אסתר שהיתה בת בתה של שרה, שחיתה ק' וכ' זו, ותמלוך על ק' וכ' זו מדינות.

וכאן קראו שם הבת שרה, על שם הצדיקת, אמו של הרה"ק ר' צבי הירש מליסקא זצוק"ל, וכשקוראים שם הבת, צריכים להזהר על שם מי קוראים, ונכון

ויש קוויטעל ידוע, שבו ערך אחד מזקני החסידים כל תולדות דברי ימי צדיקי קאצק אלכסנדר וגור, ומסר הקוויטעל להרה"ק בעל אמרי אמת מגור זצוק"ל, כשקיבל הנהגת עדים. ושם כתוב על הרה"ק בעל שפת אמת זצוק"ל כל השירים קודש, שיר השירים קודש הקדשים.

ואולי שמהאי טעמא, קיבל התפארת שלמה הנשיקה שבבחינת תפילין, דוקא בשעת אמירת שיר השירים, שהוא קודש הקדשים, והבן.

ז'עלויבט דער הייליגע באשעפער' זכינו לשמחת לידת הבת אצל חתני היקר

לקרות על שם צדיקת כזו, כדי שתרצה
 הבת שבעלה יתגדל בתורה ויראת שמים,
 וכך היתה הרבנית שרה ע"ה, וכן מלכה.
 והשי"ת יעזור, שנזכה כולנו לשמחות,
 לזרעא חיא וקיימא זרעא די לא יבטול
 מפתגמי אורייתא.

ולפי דברי המדרש הנ"ל, בשם 'שרה
 מלכה' נרמז שאסתר ה'מלכה' זכתה
 למלך בקכ"ז מדינות בזכות 'שרה' אמנו
 שחיתה קכ"ז שנה ובזה עורר רבי
 עקיבא התלמידים.
 וכשיש להרב יעקב אהרן הבת, הרי יש
 עוד נשמה קדושה וטהורה שהקב"ה
 מנשק בשעת הדלקת נרות חנוכה,
 וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא
 לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

סעודה שלישית

אור הנשמה הוא עצמו, ועליו יזרח הוי"ה בעצמו ובכבודו, יראה גם כן אל כלי הנשמה.

וזה שאמר (ישעיה ס' ב) ועליך יזרח הוי"ה וכבודו עליך יראה, כי הכבוד הוא הלבשת העצם כטעם (שבת קי"ג.) רבי יוחנן קרא למאניה מכבודותא [אשר אא"ז היה מרבה להזכיר דברי חז"ל הללו בדברי תורתו], והכבוד הוא הנראה, והעצם הוא הזורח.

ותבין זה מפאת הנשמה והגוף כמאמרם ז"ל (ברכות י.) מזה נשמה רואה ואינה נראית, והגוף הוא הנראה מפעולות הנשמה, ובה מושפע אור הזריחה בעצם אל נשמת האדם, ומראה אור אל הגוף.

[וכפי הערך שהנשמה משפיע על הגוף, נראה יותר הצלם אלקים על האדם. ומדברי קדשו למדנו, שיש שלש מדרגות. א) אור הזורח אל הנשמה, שהוא למעלה מהנשמה. ב) הנשמה, ג) הגוף, והנשמה משפיע אור על הגוף.]

ועם היות שהכבוד נראה הוא מצומצם

חנוכה. יש להעיר דהנה חנוכה בגימטריא גו"ף. והוא פלא

שחז"ל קראו שם לימים הגדולים והקדושים הללו, בשם שבגימטריא גוף, שהוא אשר לכאורה היפוך משמעות היום טוב שכל כולו נשמה. והיה יותר מסתבר לקרותו בשם שבגימטריא נשמה.

והנה, הספר הקדוש ברית כהונת עולם מאא"ז, הוא ספר נפלא וקדוש, וגדולי המקובלים היו מעמיקים בדברי קדשו. ונ"ל בעז"ה על פי מה דאיתא בספה"ק ברית כהונת עולם (מאמר נר מצוה) וזל"ק, כי אתה נרי הוי"ה והוי"ה יגיה חשכי (שמואל-ב, כ"ב כ"ט), היות אדם מורכב מצורה וחומר דאינון נשמתא וגופא, הנה נשמתו ממקום קדוש וטהור מבית גנוזי המלך ספיר גזרתא, ובכוחה להתקרב אל אור פני המלך כאשר היתה באמנה אתו, בטרם ירדה להתלבש בעכירת החומר תוך הגוף העכור בטבעו הוא חושך ולא אור.

ועל כן מצילין תיק הספר עם הספר (שבת טז:) אחר היותו כלי קודש, ועל דרכיה נגה אור, מפאת התחברו אל נשמה טהורה המתלבש תוכו אל מהות

מזיו האור הזורח, הנה אמר כי אתה נרי,

הוי"ה בעצמך מצד הנשמה הטהורה שנתתי בי, שהוא נר הוי"ה, אך 'והוי"ה' הוא ובית דינו (ע' בר"ר ג"א ב'), בסוד צמצום האור והוא גימטריא 'כבוד', הוא אשר יגיה חשכי, שהוא התראות האור בכבוד גם על הגוף החשוך, והוא נקרא נוגה, שהוא הקטנת האור.

והלך כן בערב שבת קודש קוצצים הצפורנים, כי הצפורנים הם בבחינת נוגה, וכדי שלא יהיה אחיזה להקליפות הטמאות בהקדושה, בשעה שיש להקדושה העלייה בשבת קודש, קוצצים הצפורנים, עיי"ש.

והכוונה בזה, שעל ידי שקוצצים הצפורנים מפרידים חלק הרע שבקליפת נוגה מחלק הטוב, כדי שמעתה תשפיע הקדושה רק להגוף החומרי, שגם הוא בחינת קליפת נוגה, ולא אל הקליפות הטמאות שרוצים להאחז בהקדושה על ידי קליפת נוגה.

ועל כן מחליפים המלבושים לכבוד שבת קודש, כי קליפת נוגה היא בחינת מלבוש אל הקדושה, ולא עצם הקדושה, וכדי שתאיר אור הנשמה לתוך הגוף מבלי שיהיה אחיזה להקליפות הטמאות, צריכים להחליף המלבושים.

וזהו בכלל כוונת קדשו של הברית כהונת עולם במה שכתב 'אשר יגיה חשכי, שהוא התראות האור בכבוד גם על

וכן כתב בתהלים (י"ח כ"ט) כי אתה תאיר נרי הוי"ה אלך יגיה חשכי, הנה השם נדרש לפניו כטעם כי אתה הוי"ה תאיר נרי, ואלה"י הוא סוד מילוי השם ביודי"ן [שם אדנ"י במילוי יודי"ן כזה, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, בגימטריא ע"ב, כתחשוב רק אותיות המילוי בלי אותיות הוי"ה, עולה מ"ו כמספר אלה"י. והמילוי שבגימטריא אלה"י מורה על השפעת הוי"ה שבבחינת עצם, לתוך הגוף], יגיה חשכי גם כן כנוכר בבחינת נגה אור, עכל"ק.

הנה, מה שכתב שנוגה הוא הקטנת האור, היינו על דרך המבואר בכתבי האריז"ל (פע"ח שער השבת פ"ג) שקליפת נוגה אינה מג' קליפות הטמאות לגמרי, אלא היא ממוצע בין קליפות הטמאות להקדושה. ועל ידי קליפת נוגה יש

הגוף החשוך, והוא נקרא נוגה, שהוא הקטנת האור, היינו כשיש קליפת נוגה המבוררת בלי אחיזת הקליפה, אז גדרה היא השפעת והקטנת אור העצם, כדי שתכנס ותאיר גם הגוף, והבן.

מערתה נחזור לדברי הברית כהונת

עולם וזל"ק, ואמר (תהלים י"ח) כי בכ ארץ גדוד, נגד בחינת נרי הוי"ה, בהיות זה לעומת זה עשה אלקים, ויתואר המתנגד אל הנשמה במלת גדו"ד, סוד חיילים דסטרא אחרא, ובך ארץ גדוד כטעם (תהלים כ"ג) אם תקום עלי מלחמה וגו'. ובאלקי אדלג שור, נגד הרע אשר מצד חשכת הגוף, אשר הוא כחומה המפסקת בין אדם לקונו ח"ו.

מחיצה המפסקת בין הנשמה להקב"ה. ואשרי אשר שם הוי"ה מבטחו, לדלג השור ולשבר המסך בין הקודש ובין החול, בהיות גופו מזוכך בחינת אלה"י המגיה חשכי, ובך הוא בטחה מפאת הנשמה הפנימיות, אשר ירוץ גדוד, שלא ילחמו בה אנשי מדון, בסוד (תהלים ל"א ו) בידך אפקיד רוחי פדית אותי הוי"ה, כטעם כי אתה נרי הוי"ה.

[היינו שמשים בטחונו בה, שיכול להתגבר על שתי כחות הללו של הסטרא אחרא, להלחם נגד הגדוד, ולשבר השור, שתהיה הגוף מזוכך, ולא תפסיק בין הנשמה להקב"ה.]

[נמצא שבחינת גדוד הוא כח הסטרא אחרא המתנגד להנשמה, ולא דוקא שהוא בגדר קליפה, אלא הוא גדוד העורך מלחמה נגד הנשמה, וכמו דכתיב (בראשית מ"ט ט) גד גדוד יגודנו, המורה על הכח לערוך מלחמה.

ומבואר אצלינו במקום אחר בסוד תשע פעמים כ"ד, בפסוק עבד אברהם [שבפרשה של שליחות אליעזר עבד אברהם לקחת את רבקה (בראשית פרק כ"ד), נזכרה ט' פעם תיבת כ"ד] גימטריא רי"ו, בסוד תשע ספירות דנוקבא [כרי"ו בגימטריא גבור"ה], ובבחינת דכורא הוא תשע פעמים כ"ה, עיי"ש

ומבואר שתי כחות של הקליפה, (א) גדוד, המתנגד ולוחם בהנשמה. (ב) שור, שמגביר חלק הרע שבגוף שתהיה

[ואפשר שט' פעמים כ"ה מורה על

בתוך הגוף, ומזככת הגוף, וכפי שמאירה הנשמה יותר בהגוף, כך נראית האור בהגוף, הגם שאין הגוף מגיע למדרגת הנשמה, אבל הגוף נראית מזוככת יותר.

ומעתה בין ותבין היטב טעם חנוכה בגימטריא גו"ף. כי זה כל תכליתה של מצות נרות חנוכה, שתתקיים ה' אלקי יגיה חשכי, שהנר תאיר בתוך הגוף לזכך ולרומם הגוף, שתהיה להגוף התחברות אל הנשמה.

ועל כן חנוכה בגימטריא גו"ף, כי עיקר תכליתם של נרות חנוכה להאיר הגוף, ואין החידוש של חנוכה אור הנשמה אלא החידוש של חנוכה הוא להאיר ולזכך הגוף והחומר של האדם, שתאיר באור הנשמה שבקרבה, אלקי נשמה שנתתה בי טהורה היא.

וזה דאיתא בגמרא (שבת כא:): שבדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן טהור המונחת בחותמו של כהן גדול, כי הפך שמן שמצאו היתה בבחינת שמן טהורה, היינו שהשמן האירה וזיככה הפך והלבוש של השמן, שגם היא תטהר כמותה, שבחינת טהור"ה היינו דכורא,

פסוק (דברים ו' ג') שמע ישראל הוי"ה אלהינו הוי"ה אח"ד, שיש בו כ"ה אותיות, והוא בחינת דכורא.]

ורמזנו זה גם כן בפסוק (תהלים י"ט) יראת הוי"ה טהורה, כי בחינת ירא"ה הוא תשע פעמים כ"ד, ומלת טהור"ה גימטריא תשע פעמים כ"ה, ויחדיו יהיו תמים במספר אמ"ת, שהוא סוד (תהלים שם) משפטי הוי"ה אמ"ת צדקו יחדיו דייקא, ובמקומו מבואר באורך.

וגם כאן, עליך יזרח הוי"ה, בחינת נשמה טהור"ה גימטריא יזרח, וכבודו עליך ירא"ה, שהוא הכבוד אל עצם השם, ויחדיו המה ירא"ה טהור"ה וחותרם אמ"ת, עכל"ק בתוספת ביאור.

נמצא דכמו שבבית המקדש יש עצם קדושת בית המקדש, ויש החיוב של כבוד המקדש, ומצות שמירת המקדש, שזה מורה על בחינת לבושים וחיצוניות המשמר על עצם של המקדש.

כך בכל אדם יש גוף שהוא החיצוניות, וכאשר זוכים לשבר שתי הכחות של הסטרא אחרא, גדוד ושור, מאירה הנשמה

תשפיע על הלבוש לזככה, שתהיה התחברות הנשמה בהגוף ותאיר הנשמה בתוך הגוף, ודו"ק.

ויש ללמוד מזה מוסר השכל. דהנה, כשנשגים אל הנרות חנוכה, יש להקשות הקושיא, הרי אני גוף עכור, ואיך אני נגש אל נרות חנוכה הקדושים והטהורים.

והתירוץ על כך, שזה גופא עבודת נרות חנוכה, כי אתה תאיר נרי ה' אלקי יגיה חשכי, להאיר הגוף, שתהיה הגוף יותר מזוככת, ויותר טהורה, ממה שהיתה לפני שהדלקנו נר חנוכה.

והשי"ת יעזור, שנוכל להכניס בקרבנו ההארה של נרות חנוכה, 'זוען מ'גייט אוועק פון חנוכה זאל מען זיין אנדערש', שהחומר תהיה יותר מזוככת ויותר מאירה, שיתראה יותר נראה הצלם אלקים בגוף האדם.

וכמו שאמרו חז"ל (ב"ר י"א ב') בנוגע לשבת, אינו דומה מאור פניו של אדם בשבת למאור פניו של אדם בימות החול, כן נזכה למאור פנים בכח נרות חנוכה, 'זאל מען טאקע זוכה זיין דערצו', כי אתה תאיר נרי ה' אלקי יגיה חשכי, ובא לציון גואל, במהרה בימינו, אמן.

תוכן קצר

ליל שבת קודש

ד"ה וישראל, דרכם של השבטים - עבודת ה' מתוך סיגופים. דרכם של יעקב ויוסף, עבודת ה' מתוך הרחבה ושמחה. ודרך יעקב ויוסף הוא דרך הבעש"ט הק'.

ד"ה אופן ב. קבלה בידי ישראל מימי זכריה הנביא, כשיקרה נס בנרות המנורה, ידעו שהנצחון על אומות העולם תתקיים ולא תפסק. ד"ה בהמשך, קדושת גרות בית המדרש ונרות שבת - המשך גרות המנורה.

ד"ה הנה, הבטחת בני ישראל להקב"ה, שגם בעת צרה וצוקה והסתרת פנים, לא נעזוב אותו יתברך.

קידושא רבא

ד"ה היה, גרות חנוכה ומצות תפילין, הם בחינת נשיקה שמנשק הקב"ה את בני ישראל, כמו אב רחום המנשק בנו אהובו.

סעודה שלישית

ד"ה חנוכה, קליפת נוגה ממוצע בין הקליפה והקדושה, כשמפרידים חלק הרע של קליפת נוגה, אפשר להאיר ולרומם הגוף. ד"ה מעתה, עיקר עבודת ימי חנוכה, שתאיר אור הנשמה בתוך הגוף, עד שתהא הגוף מזוככת ומאירה.

נפלאות מתורתך

ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה:

[בראשית ל"ב ה']

כתב רש"י, גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים.

במצות ציצית אמרו חז"ל (מנחות לה.) התכלת אינה מעכבת את הלבן, והלבן אינו מעכב את התכלת. ועוד אמרו (שם מג:) וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' שקולה מצוה זו כנגד כל המצות כולן.

ואפשר שכאן רמז יעקב אבינו מצות ציצית, והגם שמוסתמא לא היה לו חלזון לצבוע התכלת, והוכרח לקיים המצוה רק בחוטי לבן, אמר יעקב לעשו, דגם כשמקיימים מצות ציצית רק בחוטי לבן, היא שקולה כנגד כל המצות כולן.

וזהו שאמר עם לבן גרתי, ופירש"י גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר הגם שקיימתי מצות ציצית רק עם חוטי לבן, עדיין שקולה כנגד כל התרי"ג מצות.

וזהו המשך דברי רש"י, ולא למדתי ממעשיו הרעים, שהרי בציצית כתיב (במדבר ט"ו ל"ט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ודו"ק.

ויש להוסיף בעז"ה, על פי מה שאמרו חז"ל (מנחות מג:) כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו, הכל בחיזוק שלא יחטא.

ואפשר שיעקב רימז כאן לעשו, שלא חטא, כיון שקיים כל השלשה מצות שבהם נשמר האדם מן החטא. וכבר ביארנו שרימז לו מצות ציצית, במה שאמר עם לבן גרתי.

ומה שאמר כה תאמרון לאדני לעשו, יש רמז למצות מזוזה, שהרי אדני בגימטריא מזוז"ה.

וכתב האור החיים הק' (להלן ל"ב ט"ו) שחשבון הבהמות ששלח יעקב לעשו, הוא תק"ף בהמות. ולדרכנו כאן רמז לו שיש לו זכות מצות תפילין, שהרי תפילין בגימטריא תק"ף, ודו"ק.

רמיזא דחכמתא

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר: [בראשית ל"ב כ"ה]

אפשר לומר בעז"ה, שעל ידי מלחמה זו שערך יעקב עם שרו של עשו והתגבר עליו, המשיך כח גם ליוסף שהוא שטנו של עשו, לעמוד בנסיונותיו כשנמכר על ידי אחיו.

כי במכירת יוסף הושלך לבור, ועיקר המכירה באה מצד עצתם של שמעון ולוי שהתנכלו עליו להמיתו, כמו שכתב רש"י (בראשית ל"ז י"ט).

וזהו הרמז, ויותר י'עקב' ל'בדו' ראשי תיבות לו"י וסופי תיבות בו"ר, שכאן כשנתר יעקב לבוד, ונלחם עם שרו של עשו המשיך כח ליוסף לעמוד בנסיון כשהושלך לבור על פי עצתו של לוי.

דוֹלָה וּמְשָׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

חנוכה ליכט און תפילין:

אין די צייט פון די נס חנוכה, האבן יודישע קינדער געפערליך געליטן פון די יוונים, וואס האבן זיי געפייניגט און גע'הרג'ט וועגן דעם וואס די יודען האבן געהיטן די תורה, און די יוונים געפראוועט שווערע מלחמות, אינגאנצן צו שמד'ן אדער אומצוברענגן די גאנצע יודישע פאלק.

עס זענען געשעהן צוויי נסים, א) דער אייבערשטער האט געראטעוועט די יודען פון די יוונים, און די קליינע מיליטער פון די חשמונאים האט געזיגט איבער די גרויסע שטארקע מעכטיגער מיליטער פון די יוונים. ב) עס איז נישט געווען קיין ריינע בוימל מיט וואס צו צינדן די מנורה, און זיי האבן געפונען איין קריגעלע פון בוימל און מיט דעם האבן זיי געצינדן די מנורה פאר אכט טעג.

לכאורה איז זייער שווער צו פארשטיין, דאס וואס די כהנים האבן געצינדן די מנורה פאר אכט טעג פון איין קריגל, איז טאקע א מורא'דיגע נס, אבער די נס וואס זיי האבן געזיגט די מלחמה, איז געוועהן אסאך גרעסער, און אסאך מער וויכטיג, ווייל די גאנצע יודישע פאלק איז געווען אין סכנה, און דורך די זיג פון די מלחמה זענען זיי געראטעוועט געווארן.

אויב אזוי, פארוואס איז די עיקר מצוה וואס מיר האבן אין חנוכה צינדן די חנוכה ליכטעלעך, אלץ זכר פון די נס פון די מנורה, חז"ל וואלטן געדארפט באשטימען א געוויסע מצוה, וואס איז אז זכר פאר די עיקר נס - דאס וואס די יודען האבן געזיגט אין די שרעקליכע מלחמה.

ענטפערט די **ספר שיחות מוסר**, פון די **גרויסע גאון און צדיק רבי חיים שמואלביץ זצ"ל**, מיט א משל.

עס איז געוועהן א משפחה, וואס האט געהאט בירושה א דיאמאנט, וואס איז געווען ווערד שווערע מיליאנען דאלארן. איינמאל איז פארלוירן געווארן די דיאמאנט, די משפחה האט געזוכט איבעראל צו געפונען דער דיאמאנט. ביז עס איז געלונגן פאר איינער פון די קינדער עס צו געפונען.

דוֹלָה וּמִשְׁקָח

ווען די קינד האט עס געברענגט פאר זיין טאטע, איז די טאטע זייער נתרגש געווארן, און ער האט מיט גרויס ליבשאפט געגעבן פאר די קינד א קוש.

כאטש די טאטע האט דורך די קינד'ס יארן אים געשפייזט און געקליידט, און צוגעשטעלט זיין אלע געברויכן, אפילו הכי ביים קינד איז אלעמאל געווען טייערע פאר אלעס, דער קוש וואס ער האט באקומען פון זיין טאטע.

ווייל עס איז די שטייגער פאר א טאטע צו צושטעלן פאר זיין קינדער אלע געווענדליכע געברויכן, און דאס ווייזט נישט דוקא אויף די פאטערליכע ליבשאפט צו א קינד, אבער דער קוש, האט געוויזן אויף די טאטע'ס אויסטערלישע ליבשאפט צום קינד, און בפרט אין יענער גורל'דיגע מאמענט, ווען דער קינד האט געפונען די דיאמאנט, און דאס איז געוועהן ביים קינד מער טייער ווי אלעס וואס די טאטע האט פאר אים געטוהן.

זאגט די שיחות מוסר, די זעלבע זאך איז ביים נס חנוכה. כביכול דער אייבערשטער האט געמוזט ראטעווען זיינע קינדער - יודישע קינדער, ווייל אזוי איז די שטייגער, אז א טאטע שוצט און ראטעוועט זיין קינדער.

אבער די נס פון די בויםל, האט דער אויבערשטער נישט געמוזט טוהן. דער נס איז געוועהן די קוש פון דער אייבערשטער צו יודישע קינדער, וואס ווייזט אויף דער אייבערשטער'ס אומבאגרעניצטע ליבשאפט צו יודישע קינדער, און דאס איז טייערע ווי אלעס ביי יודישע קינדער, און וועגן דעם האבן חז"ל באשטימט די מצוה פון צינדן חנוכה ליכט, אלץ די עיקר מצוה פון די יום טוב חנוכה.

קומט אויס, אז יעדער ליכט וואס מיר צינדן חנוכה, איז א ליבליכע קוש פאר דער אייבערשטער - אונזערע טאטע אין הימעל.

מ'קען מוסיף זיין, לויט א מעשה וואס איז געשעהן ביים הייליגע צדיק, **רבי שלמה פון ראדאמסק - די תפארת שלמה - זכותו יגן עלינו.**

דוֹלָה וּמְשִׁקָּח

די תפארת שלמה איז געוועהן באוואוסט אז ער האט געהאט א אויסטערלישע זיסע שטימער.

אמאליגע צייטן איז געוועהן א מנהג, אז קינדער פלעגן קומען ערב שבת נאכמיטאג מיט זייערע טאטעס, און די קינדער פלעגן זיך אוועקזעצן אנטקעגן איבער די טאטע'ס, און זאגן הויעך שיר השירים.

אין ערב שבת, איז דאס הייליגע קינד שלמה'לע, געזעסן און געזאגט שיר השירים פאר זיין טאטע.

און יענער צייט איז אריינגעקומען אין בית המדרש, דער **הייליגע רבי יצחק יעקב - דער יוד הקדוש - פון פרשיסחא זכותו יגן עלינו**. ווען די יוד הקדוש האט געהערט די זיסע הייליגע קלאנגן פון שיר השירים, איז ער צוגעגאנגן צום קינד שלמה'לע, און אים געקושט אויפ'ן קאפ - פוקט אויפן פלאץ וואו מ'לייגט תפילין של ראש.

דער הייליגע תפארת שלמה האט געזאגט, אז עס איז געבליבן ביי אים דער ווארעמע געפיל פון דער צדיק'ס קוש, ביז ער האט געלייגט תפילין. דעמאלס האט ער פארשטאנען, אז די ווארמעקייט פון די צדיק'ס קוש, איז ממש די זעלבע געפיל וואס מ'פילט ווען מ'לייגט תפילין.

לויט דעם קען מען זאגן, אז יעדער טאג ווען מיר לייגן תפילין, איז דאס א ליבליכע קוש פון די הייליגע באשעפער, פאר זיין באליבטע יודישע קינדער.

[סעודה שלישית]